

Nr 300.

Av herr **Jönsson m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående understöd av statsmedel i vissa fall på grund av förluster, förorsakade av mul- och klövsjukeepizootien inom landet.

Med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 231 angående statsunderstöd i vissa fall på grund av förluster, förorsakade av mul- och klövsjukeepizootien inom landet, få undertecknade framhålla följande:

Uti ifrågavarande proposition framlägges förslag om statsunderstöd för förlust i mjölkavkastning å samtliga *smittade* egendomar, där besättningen icke genom det allmännas försorg nedslaktats, under det att statsunderstöd för mjölkförlust vid *misstänkt förklarad* egendom ansetts böra utgå endast för såvitt egendomen vid upprepade tillfällen förklarats misstänkt och med anledning härav mjölkspärning varit påbjuden under sammanlagt mer än 11 dagar, i vilket fall statsunderstöd föreslagits utgå för hela mjölkförlusten under sammanlagda spärningstiden med avdrag för 11 dagar.

En misstänkt förklarad egendom drabbas av alldeles samma inskränkning i fråga om förfoganderätten över vid egendomen producerad mjölk som en smittad egendom. I båda fallen ingriper staten i det allmännas intresse med förbud för leverans av mjölk från egendomen i syfte att hindra smittans spridande. Det synes oss därför vara uppenbart, att statsunderstöd bör utgå till misstänkt förklarad egendom under hela avspärningstiden lika såväl som till smittad egendom, varför enligt vårt förmenande den i propositionen föreslagna inskränkningen av understödet till misstänkt förklarad egendom bör utgå.

För förlust, som förorsakats djurägare genom att nötkreatur dött i mul- och klövsjuka, har ersättning föreslagits skola utgå endast under vissa i punkt 3 mom. a och b närmare angivna fall. I likhet med vad sakkunniga och lantbruksstyrelsen anfört, anse vi emellertid ersättning för dylika förluster böra utgå för samtliga nötkreatur, som dött i mul- och klövsjuka. Vi finna nämligen att precis samma billighetsskäl, som i propositionen åberopats för statsunderstöd beträffande mjölkförluster, kunna anföras för statsunderstöd beträffande förluster, som förorsakats genom att nötkreatur dött i sjukdomen. Härtill kommer, att sistnämnda förluster drabba mycket ojämnare och därför även i enskilda fall kunna träffa mycket hårdare än mjölkförlusterna. Dödlighetsprocenten har visserligen under nu pågående epizooti i genomsnitt varit ganska låg, men i enstaka fall har den dock varit betydande. Om i en större besättning en eller ett par djur dö i sjukdomen

blir den härigenom förorsakade förlusten givetvis lägre än mjölkförlusten i samma besättning. Detta är även fallet i medeltal för samtliga angripna besättningar. Men särskilt i mindre besättningar kunna förlusterna genom att djur dött i sjukdomen, även om antalet döda djur per besättning är ringa bli avsevärt större än mjölkförlusterna. Om statsunderstöd utgår endast för mjölkförluster skulle de jordbrukare, som gjort de största totala förlusterna genom sjukdomen, i många fall bli sämst ställda i fråga om understödets storlek i förhållande till den lidna förlusten.

I propositionen har föreslagits, att ersättning för i sjukdomen döda djur skulle kunna utgå, då särskilt ömmande omständigheter äro förhanden. Det möter dock givetvis synnerligen stora svårigheter att rättvist tillämpa denna princip. Dessa svårigheter bortfalla med den av oss föreslagna ändringen i grunderna för statsunderstödet tilldelning.

Propositionen utgår från, att det föreslagna understödet till ömsesidiga försäkringsanstalter bör maximeras, så att anstaltens sammanlagda understöd av statsmedel icke bör överstiga två tredjedelar av vad anstalten för samma förluster utbetalat i ersättning till försäkringstagarna. Då emellertid förlustens storlek och statsunderstödet belopp i varje särskilt fall skall bestämmas efter precis samma grunder, vare sig besättningen är försäkrad eller icke, synes det oss vara obehöfligt att införa ifrågavarande begränsning i statsunderstödet totalbelopp till försäkringsanstalterna. Någon risk för att försäkrad besättning skulle i statsunderstöd bekommen oskäligt hög ersättning förefinnes nämligen icke. Däremot är det påtagligt, om statsunderstödet till försäkringsanstalterna begränsas, såsom det i propositionen föreslagits, att försäkrade besättningar kunna komma i en ogynnsammare ställning med hänsyn till statsunderstöd än icke försäkrade besättningar och detta skulle enligt vårt förmenande vara en synnerligen stor orättvisa mot ifrågavarande grupp av jordbrukare och även avsevärt motverka jordbrukarnas anslutning till ifrågavarande försäkringsanstalter.

Under hänvisning till vad vi ovan anfört få vi sålunda hemställa,

att riksdagen måtte besluta följande ändringar i Kungl. Maj:ts proposition angående understöd av statsmedel i vissa fall på grund av förluster förorsakade av mul- och klövsjukeepizootien inom landet.

---

1. b) i fråga om mjölk från djur inom en och samma besättning, som förklarats misstänkt för smitta av sådan sjukdom (*misstänkt förklarad egendom*) och där med anledning härav mjölkspärrning varit påbjuden för hela förlusten under spärrningstiden.

---

3. Därest nötkreatur dött i mul- och klövsjuka utgår ersättning med hälften av djurets värde före sjukdomen.

Med nedan stadgade undantag — — — ersättning.

---

5. Understöd — — — eller egendomen efter den 8 november 1924 — — — den 15 januari 1925 — — —
Understöd för — — — icke utgå.
8. Understöd — — — försäkring mot dylika.

Stockholm den 15 maj 1925.

Jöns Jönsson.
Per Gustafsson.

Nils Anton Nilsson.
Jöns Pålsson.

Nils Wohlin.
Alexander Nilsson.
